

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Zasady wczesnej interwencji w lokalnej społeczności

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Dialog i doradztwo społeczne		Cykl dydaktyczny 2023/24	
Specjalność Mediacja społeczna i aktywizacja potencjału ludzkiego		Kod zajęć 12DDSMSAS.18S.11487.23	
Jednostka organizacyjna Wydział Teologiczny		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty specjalnościowe	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Mikołaj Gębka		
Prowadzący zajęcia	Mikołaj Gębka, Bogna Frąszczak		
Okres Semestr 4	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 10, Zaliczenie z oceną - Ćwiczenia: 20, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	wprowadzenie w problematykę zagrożeń / patologii społecznych / problemów społecznych
C2	wykształcenie zdolności rozróżniania i interpretowania zagrożeń występujących w społecznościach lokalnych
C3	wprowadzenie w sposoby zapobiegania i zwalczania wybranych zagrożeń występujących w społecznościach lokalnych

Wymagania wstępne

Wiedza i umiejętności z wiedzy o społeczeństwie i biologii na poziomie szkoły średniej.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	rozumie istotę patologii społecznych / zagrożeń występujących w społeczności lokalnej	DDS_K1_W05, DDS_K1_W07	Kolokwium ustne
W2	zna i rozumie najważniejsze koncepcje tłumaczące mechanizmy pojawiania się zjawisk patologicznych/problemowych w życiu społecznym	DDS_K1_W03, DDS_K1_W07, DDS_K1_W11	Kolokwium ustne
W3	zna aktualne problemy (kwestie) społeczne w Polsce; zna i rozumie wybrane zagrożenia: np. alkoholizm, narkomanię, przestępczość, prostytucję, przemoc, samobójstwa; zna skalę i uwarunkowanie tych zjawisk w Polsce	DDS_K1_W07, DDS_K1_W11	Kolokwium ustne
W4	dysponuje wiedzą o sposobach przeciwdziałania patologiom oraz pomocy osobom dotkniętym skutkami tych problemów społecznych; zna instrumenty służące udzielaniu właściwej formy pomocy	DDS_K1_W09, DDS_K1_W11	Kolokwium ustne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Potrafi scharakteryzować aktualne problemy (kwestie) społeczne w Polsce; potrafi scharakteryzować wybrane zagrożenia: np. alkoholizm, narkomanię, przestępczość, prostytucję, przemoc, samobójstwa, zna skalę i uwarunkowanie tych zjawisk w Polsce	DDS_K1_U02, DDS_K1_U03, DDS_K1_U07	Kolokwium ustne
U2	Potrafi scharakteryzować sposoby przeciwdziałania patologiom oraz pomocy osobom dotkniętym skutkami tych problemów społecznych; potrafi dobrać stosowne instrumenty służące udzielaniu właściwej formy pomocy	DDS_K1_U05, DDS_K1_U07	Kolokwium ustne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	Jest gotów do aktualizowania swojej wiedzy o problemach społecznych i zagrożeniach	DDS_K1_K05	Kolokwium ustne
K2	Jest gotów do przeciwdziałania patologiom oraz pomocy osobom dotkniętym skutkami tych problemów społecznych	DDS_K1_K05	Kolokwium ustne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Wprowadzenie w problematykę problemów społecznych / patologii społecznych / zagrożeń w życiu społecznym	W1	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
2.	Wybrane koncepcje teoretyczne wyjaśniające zachowania dewiacyjne/problemowe w życiu społecznym	W1, W2	Wykład
3.	Przeciwdziałanie zagrożeniom w życiu społecznym. Profilaktyka uniwersalna, selektywna, wskazująca	W4, U2, K2	Wykład
4.	Znaczenie społeczności lokalnych w działaniach profilaktycznych	W4, U2, K2	Wykład
5.	Uzależnienie od substancji psychoaktywnych – alkohol	W3, W4, U1, U2, K1, K2	Ćwiczenia
6.	Uzależnienie od substancji psychoaktywnych – inne narkotyki	W3, W4, U1, U2, K1, K2	Ćwiczenia
7.	Przemoc i agresja. Przemoc domowa	W3, W4, U1, U2, K1, K2	Ćwiczenia
8.	Przemoc szkolna i rówieśnicza	W3, W4, U1, U2, K1, K2	Ćwiczenia
9.	Kolizje z prawem i przestępczość, przestępczość nieletnich	W3, W4, U1, U2, K1, K2	Ćwiczenia
10.	Marginalizacja, wykluczenie społeczne	W3, W4, U1, U2, K1, K2	Ćwiczenia
11.	Przegląd zjawisk problemowych w życiu społecznym: Inne formy uzależnień (Internet, gry komputerowe, TV, hazard, zakupy, etc.), patologie seksualne (ryzykowne zachowania seksualne, prostytutka, etc), samobójstwa	W3, W4, U1, U2, K1, K2	Ćwiczenia
12.	Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	W3, W4, U1, U2, K1, K2	Ćwiczenia
13.	Krajowy program przeciwdziałania narkomani i AIDS	W3, W4, U1, U2, K1, K2	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Metoda ćwiczeniowa, Metoda aktywizująca - "burza mózgów", Metoda aktywizująca - technika analizy SWOT, Metoda aktywizująca - technika drzewka decyzyjnego, Metoda aktywizująca - metoda "kuli śnieżkowej", Metoda aktywizująca - konstruowanie "map myśli", Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Komisyjne kolokwium ustne - wspólne dla z wykładu i ćwiczeń.
Ćwiczenia	Obecność na ćwiczeniach, aktywność według według form wprowadzanych przez prowadzącego. Komisyjne kolokwium ustne - wspólne dla z wykładu i ćwiczeń.

Literatura

Obowiązkowa

1. Albański L., Wybrane zagadnienia z patologii społecznej, Jelenia Góra 2010
2. Dziewiecki M., Nowoczesna profilaktyka uzależnień, Kielce 2000.
3. Frysztacki K., Socjologia problemów społecznych, Scholar, Warszawa 2009.
4. Gaś Z., Rodzina wobec uzależnień, Warszawa 1993.
5. McWhirter J.J., McWhirter B.T., McWhirter A.M., McWhirter E.H., Zagrożona młodzież, Warszawa 2001.
6. Pospiszył I., Patologie społeczne, Warszawa 2009 lub nowsze.
7. Seweryńska A. M., Uczeń z rodziny dysfunkcyjnej: przewodnik dla wychowawców i nauczycieli, Warszawa 2004.
8. Siemaszko A., Granice tolerancji. O teoriach zachowań dewiacyjnych, Warszawa 1993.
9. Sztander W., Rodzina z problemem alkoholowym, Warszawa 1995.
10. Świątkiewicz G., (red.), Profilaktyka w środowisku lokalnym, Warszawa 2002, adres internetowy:
<<http://www.wp.ajd.czyst.pl/pracasocjalna/uploads/kierunek/profilaktyka%20w%20C5%9Brodowisku%20lokalnym%20red.%20G%20C5%9Aw%C4%85tkiewicz.pdf>>
11. Woronowicz B. T., Uzależnienia. Geneza, terapia, powrót do zdrowia, Poznań/Warszawa 2009.

Dodatkowa

1. Ambrozik W., Zieliński F. (red.), Młodociani mordercy. Studia nad agresją i przemocą, Poznań 2003.
2. Biernat T., Cyberuzależnienia, „Wychowanie na co dzień”, 10-11(2002), s.42-43.
3. Cekiera, Psychoprofilaktyka uzależnień oraz terapia i resocjalizacja osób uzależnionych, Lublin 1993.
4. Charkowska K., Zjawisko prostytucji w doświadczeniu prostytuujących się kobiet, Kraków 2010.
5. Firlit-Fesnak G., Szyłko-Skoczny M., (red.), Polityka społeczna, Warszawa 2007 lub nowsze.
6. Hołyst B., Kryminologia, Warszawa 2007 lub nowsze.
7. Hołyst B., Socjologia kryminalistyczna, t. 1 i 2, Warszawa 2007.
8. Jarosz M., (red.), Patologia życia rodzinnego, Warszawa 1990.
9. Jędrzejko M.Z., Stańczak Z., Narkotyki i dopalacze, Warszawa 2018.
10. Kawula S., Machel H., (red.), Młodzież a współczesne patologie społeczne: diagnoza, profilaktyka, resocjalizacja, Gdańsk/Toruń 1994.
11. Lowe G., Faxcroft D.R., Sibley D., Picie młodzieży a style życia w rodzinie. Warszawa 2000.
12. Macander D., Profilaktyka uzależnień w szkole. E-poradnik; adres internetowy:
<https://www.google.pl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwjUgqGDv5DSAhUEG5oKHVjPBjwQFggaMAA&url=https%3A%2F%2Fbezpiecznaszkola.men.gov.pl%2Fwp-content%2Fuploads%2F2015%2F09%2Feporadnik-profilaktyki-uzalenie-w-szkole-aktualizacja-2013.pdf&usq=AFQjCNFI5yL6RPYaGpbHila_Aip7U4da3Q&bvm=bv.146786187,d.bGs>
13. Olak A., Bezpieczeństwo i zagrożenia społeczne – zarys problematyki, Rzeszów 2012.
14. Siemaszko A., (red.), Atlas przestępczości w Polsce, Warszawa (różne wydania)
15. Trawkowska D., (red.), Pomoc społeczna wobec rodzin, Toruń 2011,
16. Wypyszyński J., Analiza zjawiska prostytucji w Poznaniu, Toruń 2011
17. Grun A., Ustalać granice szanować granice, Kielce 2006
18. Onichimowska A, Hera moja miłość, różne wydania

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	10
Ćwiczenia	20
Czytanie wskazanej literatury	10
Przygotowanie do zaliczenia	10

Przygotowanie do zajęć	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
DDS_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania ustawicznych zadań, mających na celu pogłębianie swoich umiejętności językowych, tak by rozumieć fachową literaturę podstawową
DDS_K1_U02	Absolwent/ka potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych w kontekście tajemnicy człowieka stworzonego na obraz Boga, uchwycić specyficzne rysy chrześcijańskiej antropologii na tle współczesnego kontekstu kulturowego, a także prawidłowo rozpoznawać i oceniać role członków grupy i jej dynamikę
DDS_K1_U03	Absolwent/ka potrafi analizować i oceniać sytuację polityczno-społeczno-gospodarczą w świetle nauczania Magisterium Kościoła oraz dokonywać i uzasadniać wybory etyczne
DDS_K1_U05	Absolwent/ka potrafi wskazywać sposoby przezwyciężania trudności w sytuacji osób nieletnich, rodzin i małych grup społecznych oraz uchwycić istotę negocjacji typu win-win (wygrany-wygrany)
DDS_K1_U07	Absolwent/ka potrafi na poziomie zaawansowanym przygotować i przedstawić treści przedmiotowe w wybranej formie wypowiedzi akademickiej w języku polskim oraz wybrane treści w języku obcym nowożytnym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
DDS_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wieloaspektowe zagadnienia dotyczące struktury ontycznej bytu ludzkiego, problemu śmierci i nieśmiertelności, relacji ze społeczeństwem
DDS_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym podstawowe zagadnienia etyki i bioetyki oraz zasady i metodologię etycznej oceny zjawisk społecznych
DDS_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym podstawowe zagadnienia z zakresu społecznego funkcjonowania człowieka, wpływu sytuacji społecznych na przebieg procesów psychicznych i zachowania ludzkie, rodzajów struktur społecznych, zasad treningu interpersonalnego
DDS_K1_W09	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym podstawowe kwestie dotyczące dynamiki małych grup, małżeństwa i rodziny oraz umożliwiające prowadzenie poradnictwa rodzinnego
DDS_K1_W11	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym mechanizmy patologii społecznych oraz uzależnień i ich szkodliwości dla zdrowia fizycznego i duchowego, a także problematykę zagrożeń społecznych i ich profilaktyki